

Länsstyrelsen
Stockholm

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Beslut

1 (11)

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län

Beslut om skyddsjakt efter varg i Sjundareviret,

Beslut

Länsstyrelsen i Södermanlands län och Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar om följande.

Länsstyrelserna beslutar om skyddsjakt efter en (1) varg.

Skyddsjakten får genomföras inom det område som avgränsas på kartan i bilaga 1 till detta beslut.

Skyddsjakten får ske dygnet runt från beslutets datum till och med den 1 november 2021, dock längst till dess en varg fällts inom jaktområdet eller till dess annat beslutats.

Länsstyrelserna beslutar att skyddsjakten får ske på annans jaktområde.

Länsstyrelserna beslutar att motordrivna fordon får användas vid skyddsjakten.

Länsstyrelsen beslutar att rörlig belysning får användas vid skyddsjakten.

Beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Beslutet gäller med nedanstående villkor.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Villkor

Jaktledare och organisation

- Länsstyrelserna utser jaktledare till skyddsjakten. Jaktledaren utser ett jaktlag på max 30 personer.
- Jaktledaren ska innan jakten inleds se till att samtliga jägare informeras om deras skyldigheter och vilka villkor som gäller vid skyddsjakten. Varje jaktdeltagare har också själv skyldighet att hålla sig informerad om vilka villkor som gäller vid skyddsjakten.
- Jaktledaren får delegera jaktledaransvar vid behov till annan jaktdeltagare i jaktlaget.
- Personuppgifter på samtliga jaktdeltagare ska finnas hos jaktledaren och kunna uppvisas för Länsstyrelsen och polis.

Jaktmedel och metoder m.m.

- Jakten ska bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl berörd art som övrig fauna samt rekreationssökande allmänhet.
- Jakt får bedrivas på varg som uppträder inom en radie på 200 m från en fårhage eller i en fårhage. Jakten kan upptas med hjälp av spårupptag med hund. Spårning får endast påbörjas i samråd med jaktledaren.
- Enbart godkända jaktmedel för varg enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) får användas.
- Motordrivna fordon får användas endast vid körning på vägar/skogsbilvägar. Undantaget om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg från fordon i rörelse. Motordrivet fordon har samma betydelse som i 2 § lagen om vägtrafikdefinitioner (2001:559).
- Rätt att använda belysning innefattar inte elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera och termiska sikten.
- Skyddsjakten får bedrivas med hjälp av högst två hundar under förutsättning att hundarna är speciellt tränade för jakt efter rovdjur och kan släppas lösa först efter samråd med jaktledaren.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

- Hundekipagen ska innan jakt vara godkända av länsstyrelserna.

Rapportering

- Påskjuten/fälld varg ska omedelbart anmälas till Länsstyrelsen i Stockholms län och Länsstyrelsens i Södermanlands län

Anmälan sker till:

- Länsstyrelsens Södermanlands län rovdjurstelefon, 010-223 41 80, alternativt 072-222 07 17.
- Länsstyrelsens Stockholms läns telefon 010-223 15 37, alternativt 073-952 21 40.

Hantering av fälld varg

- Fälld varg ska lämnas orörd på skottplats/fallplats.
- Skytten ska utan dröjsmål kunna uppvisa den fällda vargen samt skottplats/fallplats för Länsstyrelsens besiktningspersonal.
- Fällt djur besiktas och omhändertas av Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska anstalt för obduktion.

Avlysning

- Skyddsjakten är avlyst när en (1) varg fällts eller påskjutits, eller Länsstyrelsen av andra skäl finner det nödvändigt att avlysa den. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskatt beslutar Länsstyrelsen om fortsatt jakt ska ske.

Upplysning

Länsstyrelsen erinrar om att jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar efter påskjutningen. Detta framgår av 17 § andra stycket i jaktförordningen.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Beskrivning av ärendet

Sjundareviret bilades när den första valpkullen föddes i området år 2015. Sedan dess har föryngring skett 2017, 2019, 2020 och 2021. I dagsläget finns det en familjegrupp bestående av ett föräldrapar, en årskull och sannolikt ett mindre antal fjolårsvalpar i reviret. Reviret delas mellan Stockholm och Södermanlands län och har sakta ökat sin utbredning västerut. Gårdar som sporadiskt haft vargar i närheten tidigare, har under hösten rapporterat mer frekventa synobservationer av varg.

Mellan den 21 augusti och den 24 september 2021 har fem angrepp på får skett i reviret. Samtliga inom ca två mils radie.

- 2021-08-21 Under fredagen upptäcktes vargangrepp på en ö i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 10 lamm och 1 avelsbagge.
- 2021-08-21 Under lördagen skedde ytterligare ett angrepp i närheten av Nykvarn. Sammanlagt dödades och avlivades 7 tackor.
- 2021-09-03 Natten till fredag skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 5 får dödades och ett saknades.
- 2021-09-11 Natten till den 11 september skedde ett vargangrepp på en gård mellan Gnesta och Mariefred. 21 tackor och lamm har dödats, 7 har avlivats, 18 skadade och 2 saknas.
- 2021-09-24 Natten till fredagen skedde ett vargangrepp på en gård mellan Mariefred och Gnesta. 3 dödade får, 31 avlivade, 6 skadade och 7 saknas.

Länsstyrelsen har besiktigat skadorna vid samtliga tillfällen och konstaterat att skadorna orsakats av varg. DNA-prov har tagits från samtliga angrepp och individ G11-17 har identifierats. Inga andra individer har identifierats men det finns möjlighet att även andra vargar deltog vid angreppet.

Angreppen har skett på olika fårgårdar med varierande typer av stängsel, dock ej rovdjursavvisande stängsel (RAS). Samtliga hagar har varit i direkt anslutning till vatten. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS med mera. Angrepp har fortsatt ske på andra gårdar. Det är endast en liten andel av länets fårbesättningar som går innanför rovdjursavvisande stängsel. Området består av många vattendrag och fårbesättningar.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Motivering till beslutet

Förutsättningar för skyddsjakt

Bestämmelserna gällande skyddsjakt i den svenska lagstiftningen har sin grund i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndigheter ska, ifråga om arter som är skyddade enligt direktivet, tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. Vargen har ett strikt skydd enligt EU:s livsmiljödirektiv.

EU-kommissionen har i sin vägledning anfört att strängheten hos något av villkoren ökar med graden av ett undantags påverkan på en art/population (se Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer, slutlig version februari 2007). Det innebär således att ju större negativ påverkan ett beslut om skyddsjakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a §. Samtidigt bör en mindre strikt bedömning kunna göras i de fall jakten har liten eller ingen effekt på populationen.

För att skyddsjakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Skyddsjakt får enligt bestämmelsen meddelas bland annat för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. För skyddsjakt krävs även att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Länsstyrelsen ska i ärenden som handlar om skyddsjakt på rovdjur göra en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen ska bland annat bedöma och ta hänsyn till omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder har gjorts samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns, på kort och lång sikt. Länsstyrelsen ska också utvärdera möjligheterna till andra lämpliga lösningar än skyddsjakt, samt beakta vargstammens utveckling i landet som helhet samt den aktuella vargens genetiska ursprung. Vidare ska Länsstyrelsen bedöma om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Annan lämplig lösning

I området som berörs av Sjundareviret är tätheten av fårgårdar hög. Efter angrepp har akuta åtgärder vidtagits för att förhindra nya angrepp. Detta har inneburit uppsättning av lapptyg, nattintag av djur, förflyttning av djur till hagar med RAS med mera.

Enligt praxis bör även bedömningen av om det finns någon annan lämplig lösning utgå från de faktiska omständigheterna vid tiden för beslutet. Det kan alltså inte

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

vägas in att det eventuellt hade kunnat vara lämpligt att agera på ett annat sätt i ett tidigare skede (se Kammarrättens i Stockholm dom den 14 februari 2014, mål nr 3854-13).

Det angrepp som har skett på mycket kort tid har alla skett via vattnet. Enligt Länsstyrelsens mening är det inte möjligt att på kort sikt bygga rovdjursavvisande stängsel i tillräcklig omfattning runt alla djurbesättningar i området. Det är heller inte alltid rimligt/lämpligt att stängsla längs långa vattenlinjer.

Länsstyrelsen bedömer att det i aktuellt fall inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt för att undvika ytterligare angrepp.

Gynnsam bevarandestatus

I det revirmarkerande paret ingår tiken G 253-17, född Sjunda 1 och hanen G11-17, född Vismen 2. De revirmarkerande individerna är F2:or, vilket innebär andra generationens avkomma till en finsk-rysk immigrant. Länsstyrelsen bedömer att de har ett lågt genetiskt värde för den svenska vargpopulationen. Viltskadecenter kan även styrka detta:

”Genetisk viktiga vargar i Sverige anses vara immigranter (finsk-ryska vargar) eller F1:or, vilka är första generationens avkommor till immigranter. Under inventeringen av varg 2020.10.01 - 2021.03.31 återfanns inte några immigranter eller F1:or i Södermanlands län. Båda de revirmarkerande vargarna i reviren Sjunda och Ärla identifierades genetiskt under inventeringen och tillhör inte någon av kategorierna ovan.”

Vargen har sedan tidigare bedömts ha en gynnsam bevarandestatus. Den senaste inventeringen 2020/2021 visade att det finns cirka 395 vargar i Sverige vilket är en ökning mot föregående år. Detta visar alltså att populationen ligger över 300 vargar vilket är ett kriterium för gynnsam bevarandestatus. Skyddsjakten riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på nationell nivå.

Länsstyrelsen har övervägt följderna av en skydds jakt med tanke på upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus på lokal nivå. Om en av de vuxna revirmarkerande vargarna skulle föllas kan strukturen i flocken förändras. Erfarenheter från mellersta Sverige visar att kvarvarande individ ofta träffar en ny partner snabbt, och stannar inom samma revir. Skulle detta inte ske, finns både tikar och hanar inom de närliggande reviren och sannolikheten är hög att revirmarkerande par skulle bildas tillsammans med någon av de ursprungliga vargarnas avkomma. Om istället en av de revirmarkerande parets avkomma fölls görs bedömningen att påverkan är liten. Bland de kända revirmarkerande vargarna i Ärla och Sjunda under förra inventeringssäsongen 2020/2021 fanns inga genetiskt värdefulla vargar

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

(F1 eller Immigranter). Skydds jakt enligt detta beslut riskerar därmed inte att försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för varg på lokal nivå.

Förhindra allvarlig skada

I bedömningen om skydds jakt i detta fall är en effektiv åtgärd för att förhindra allvarlig skada på boskap utgår Länsstyrelsen bl.a. från Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om skydds jakt (Rapport 6568) samt Viltskadecenters rekommendationer. För att skälet ska anses vara uppfyllt krävs att det är sannolikt att allvarlig skada kommer att inträffa. I de fall skadan redan nått en allvarlig nivå ska det också vara sannolikt att skadan förvärras ytterligare genom förnyade skador. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer kan det, beroende på situation, vara relevant att beakta följande faktorer:

- Omfattningen på redan uppkomna skador
- Hur lång tid skadorna pågått
- Tidsintervall mellan skadetillfällena
- Tid till dess skadorna kan förväntas upphöra för jakt-/betessäsongen
- Erfarenheter från tidigare säsong

Länsstyrelsen bedömer att risken för ytterligare allvarlig skada på boskap (får) är stor i området. Upprepade angrepp har skett under betessäsongen. Ett stort antal får har dödats/skadats vid angreppen, och Länsstyrelsen bedömer att allvarlig skada har inträffat. Betessäsongen i området kan förväntas pågå ytterligare 1-2 månader, och skulle angreppsfrekvensen vara densamma som under de fem senaste angreppen kommer det att ske ytterligare allvarlig skada på boskap (får) innan betessäsongen är över. Enligt propositionen En hållbar rovdjurspolitik (2012/13:191) ska tamdjurshållningen inte allvarligt försvåras av rovdjur. Länsstyrelsen bedömer att tamdjurshållningen i området riskerar att allvarlig försvåras på grund av de skador som inträffat och risken för ytterligare allvarlig skada.

Samtliga angrepp ligger inom det område där Länsstyrelsen under inventerings-säsongen dokumenterat familjegrupp av varg (Sjundareviret). DNA-analyser från salivprov tagna vid angreppen visar att angreppen, vid de tillfällen då proven kunnat visa på individ, gjorts av varg som hör till reviret.

Av Naturvårdsverkets riktlinjer för beslut om tillstånd till skydds jakt framgår att en skada ska anses vara allvarlig om den överstiger vad som kan anses vara normalt eller rimligt att tolerera. Varje angrepp är följt av mycket arbete, stor kostnad och personligt lidande för varje djurhållare och inte minst för djuren. Inte bara dödade djur utan även djur som är skrämda ur hagen bör betraktas som allvarlig skada då det kan innebära betydande arbetstimmar. I vissa fall behöver fåren flyttas hem från beten vilket resulterar i kostnader för inköp av foder och transporter. Veterinärer och kadaverbil behöver tillkallas m.m. Angrepp på tamdjur i ett vargrevir följs ofta av fler angrepp. Det stora antal angrepp som skett i

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

området under en kort period indikerar därmed en hög risk för ytterligare angrepp. Länsstyrelsens bedömning är att det föreligger risk för fortsatt allvarlig skada.

Sammanfattande bedömning

Vid avvägning mellan de i ärendet motstående intressena av att förhindra allvarlig skada och att skydda vargstammen bedömer länsstyrelserna att situationen föranleder ett behov av möjligheten att förebygga skador genom tillstånd till skydds jakt i samband med och i anslutning till angrepp på tamboskap. Länsstyrelserna bedömer vidare att samtliga förutsättningar enligt 23 a § jaktförordningen för beslut om skydds jakt är uppfyllda under förutsättning att föreskrivna villkor följs.

Kungörelsedelgivning

Beslutet delges genom kungörelsedelgivning med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datumet för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Naturvårdsverket har den 21 april 2020, diarienummer NV-00303-20, med stöd av 24 a § jaktförordningen (1987:905) beslutat att överlämna rätten att besluta om skydds jakt efter bland annat varg till samtliga länsstyrelser i Sverige utom Länsstyrelsen i Gotlands län.

Delegeringen gäller från den 1 juli 2020 till och med den 30 juni 2023.

Med stöd av 59 § jaktförordningen (1987:905) kan länsstyrelsen besluta att beslutet gäller omedelbart utan hinder av att det överklagas.

Enligt 23 a § första stycket jaktförordningen är förutsättningarna för skydds jakt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom ske i något av de syften som räknas upp i paragrafen, bland annat för att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

Av 23 b § jämförd med 24 a § jaktförordningen följer att beslut om skydds jakt på varg får fattas av länsstyrelsen även om någon skada inte har inträffat, om det finns stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå.

Beslutet har även fattats med stöd av 9, 9 b, 15 a, 21 och 24 d samt 33 §§ jaktförordningen. Bestämmelserna reglerar vilken tid på dygnet jakten får ske, vad beslutet om skydds jakt ska innehålla, att undantag mot förbudet att använda motordrivet fordon får lämnas, under vilka förutsättningar skydds jakt får meddelas (se vidare nedan), samt att fällt djur tillfaller staten.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Länsstyrelsen har även beaktat skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt undantagsreglerna för jakt i artikel 16.1 i samma direktiv. Hänsyn har också tagits till artikel 9 i Bernkonventionen (Konventionen om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljöer).

Jakt som inte följer de angivna villkoren sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

Information

Länsstyrelsen informerar Polismyndigheten om att jakt får ske och vem som är utsedd att vara jaktledare. Länsstyrelsen meddelar även Polismyndigheten när jakten är slut eller om djuret fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut.

Enligt 28 § jaktförordningen får rovdjur dödas av ett tamdjurs ägare eller vårdare om det finns skälig anledning att befara ett angrepp.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslut för Länsstyrelsen i Södermanlands län har fattats av länsråd Johanna Sandwall med enhetschef Tim Lux som föredragande. I handläggningen av beslutet har även avdelningschef Henrietta Schönenstern, länsjurist Maria Pettersson och vilthandläggare Markus Södling medverkat.

Beslut för Länsstyrelsen i Stockholms län har fattats av länsöverdirektör Åsa Ryding med enhetschef Sara Sundin som föredragande. I handläggningen av beslutet har även jurist Jenny Sundberg medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Sändlista

Polismyndigheten, Region Öst Naturvårdsverket Jaktdatabasen Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Östergötlands län Länsstyrelsen i Stockholms län Länsstyrelsen i Örebro län Länsstyrelsen i Västmanlands län

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Karta över jaktområde
2. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Bilaga 1

Datum
2021-10-01

Beteckning
218-68717-2021
(Stockholm)
218-6938-2021
(Södermanland)

Bilaga 2 Överklagandehänvisning förvaltningsrätten

Ni kan överklaga beslutet

Om ni inte är nöjda med länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Hur överklagar vi beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka ert skriftliga överklagande till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert[<-Tomma rader] överklagande ska innehålla

- vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur ni vill att beslutet ska ändras, samt
- varför ni anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om ni inte tidigare lämnat dem:

- person- eller organisationsnummer,
- telefonnummer där ni kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det),
- e-postadress, och
- annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå er.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från er samt uppges sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 68717-2021.